

**POLITYKA ORAZ PROCEDURY
OCHRONY DZIECI PRZED
KRZYWDZENIEM
I ZAPEWNIENIE IM
BEZPIECZEŃSTWA
W SAMORZĄDOWYM LICEUM
OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM IM.
R. TRAUGUTTA w ZGIERZU**

Wersja zupełna- dokument obowiązujący od 24.01.2024 r.

Podstawy prawne Polityki ochrony dzieci

1. Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991r. Nr 120, poz. 526 z późn. zm.)
2. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359)
4. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Poz. 1606)
5. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 31 z późn. zm.)
6. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1138 z późn. zm.)
7. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1375 z późn. zm.)
8. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1360 z późn. zm.) - art. 23 i 24
9. Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1550 z późn. zm.).
10. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z późn. zm.)
11. Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2022 r. poz. 1700, z późn. zm.)
12. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1798)
13. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (poz. 1870)
14. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900, z późn. zm.)
15. Ustawa z dnia 26 stycznia 1986 r - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2023 r. poz. 984, z późn. zm.)
16. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1781)

SPIS TREŚCI

Rozdział I

Informacje ogólne

- 1. Wprowadzenie**
- 2. Objaśnienie terminów**
- 3. Udostępnianie standardów ochrony małoletnich w Samorządowym Liceum Ogólnokształcącym im. R. Traugutta w Zgierzu.**

Rozdział II

- 1. Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem obowiązujące w Samorządowym Liceum Ogólnokształcącym**
- 2. Harmonogram realizacji działań służących wdrożeniu u stosowaniu standardów ochrony małoletnich.**

Rozdział III

- 1. Zasady ochrony małoletnich przed krzywdzeniem obowiązujące w Samorządowym Liceum Ogólnokształcącym.**
 - 1.1 Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci
 - 1.2 Zasady ochrony danych osobowych
 - 1.3 Zasady ochrony wizerunku
 - 1.4 Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między rówieśnikami
 - 1.5 Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internet oraz procedury ochrony przed szkodliwymi treściami w Internecie oraz utrwalonymi w innej formie.
 - 1.6 Szczegółowe zasady udostępniania personelowi, małoletnim i ich opiekunom Polityki do jej zaznajomienia i stosowania

Rozdział IV

- 1. Procedury postępowania w przypadku krzywdzenia małoletnich w Samorządowym Liceum Ogólnokształcącym.**
 - 1.1 Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka na terenie szkoły przez pracownika szkoły lub inną osobę.
 - 1.2 Procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia/ krzywdzenia dziecka (przemoc fizyczna, psychiczna) przez rodzica, opiekuna lub inną osobę.
 - 1.3 Procedury interwencji w innych trudnych przypadkach.

- 1.4 W przypadku podejrzenia, że zagrożone jest dobro dziecka (np. zaniedbanie psychiczne lub fizyczne, konflikty okołorozwodowe)
- 1.5 Procedury interwencji w przypadku przemocy rówieśniczej.
- 1.6 Procedura działania w przypadku popełnienia przestępstwa lub innych czynów łamiących normy prawne lub społeczne na terenie szkoły
- 1.7 Procedura postępowania wobec ucznia przejawiającego agresję
- 1.8 Procedura postępowania w przypadku uporczywego nieposłuszeństwa ucznia
- 1.9 Procedura reagowania na zgłoszenia dotyczące cyberprzemocy
 - 1.9.1 Działania wobec sprawcy cyberprzemocy.
 - 1.9.2 Działania wobec ofiary cyberprzemocy.
- 1.10 Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w Internecie

Rozdział V

1. Monitoring stosowania Standardów Ochrony małoletnich

Rozdział VI

1. Przepisy końcowe

Załączniki:

Załącznik nr 1

ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI PERSONEL- DZIECKO

Załącznik nr 2

ZASADY BEZPIECZNEJ REKRUTACJI PRACOWNIKÓW W SAMORZĄDOWYM LICEUM
OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM IM. R. TRAUGUTTA W ZGIERZU

Załącznik nr 3

ZASADY USTALANIA PLANU WSPARCIA MAŁOLETNIEMU PO UJAWNIENIU KRZYWDZENIA

Załącznik nr 4

WZÓR KARTY INTERWENCJI

Załącznik nr 5

NOTATKA SŁUŻBOWA

Załącznik nr 6

KWESTIONARIUSZ OCENY RYZYKA WYSTĘPAWANIA PRZEMOCY W RODZINIE WOBEC
DZIECKA

Załącznik nr 7

WZÓR WNIOSKU O WGLĄD W SYTUACJĘ DZIECKA

Załącznik nr 8

WZÓR MONITORING STANDARDÓW ANKIETA

Załącznik nr 9

OŚWIADCZENIA PRACOWNIKA PLACÓWKI

Rozdział I.

1. Wprowadzenie

Naczelną zasadą obowiązującą pracowników Samorządowego Liceum Ogólnokształcącego im. R. Traugutta w Zgierzu, zwanego dalej szkołą jest podejmowanie przez personel działań dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Pracownicy szkoły traktują dziecko z szacunkiem oraz uwzględniają jego potrzeby. Każdy pracownik zobowiązany jest dbać o prawidłowy rozwój dzieci i przestrzegać zarządzeń i procedur określonych w niniejszym dokumencie. Niedopuszczalne jest stosowanie przez pracowników szkoły wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie. Oczekiwane natomiast podejmowanie interwencji w reakcji na przemoc, która dotyczy dziecka. Pracownik szkoły, realizując te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych oraz swoich kompetencji.

2. Objaśnienie terminów

1. Pracownikiem szkoły jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę lub umowy zlecenia, umowy o dzieło.
2. Dzieckiem jest każda osoba do osiągnięcia pełnoletności, tj. do ukończenia 18 roku życia.
3. Opiekunem dziecka jest osoba uprawniona do reprezentacji i stanowieniu o dziecku, w szczególności jego przedstawiciel ustawowy.
4. Inna osoba - osoba nie będąca pracownikiem szkoły, ani opiekunem dziecka.
5. **Wyrażenie zgody przez opiekuna dziecka** rozumie się jako zgodę co najmniej jednego z opiekunów. W przypadku braku porozumienia między opiekunami dziecka należy poinformować ich o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd.
6. **Przemoc** to intencjonalne działanie lub zaniechanie jednej osoby wobec drugiej, które wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki, powodując cierpienia i szkody.
7. Przez **krzywdzenie dziecka** należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego wpływającego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym:
 - a. pracownika placówki,
 - b. jego opiekunów.
8. Krzywdzeniem jest:
 - a. **Przemoc fizyczna** – jest to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne.
 - b. **Przemoc emocjonalna** – to powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie dziecka, wciąganie dziecka w konflikt osób dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, uwagi i miłości, stawianie dziecku wymagań i oczekiwań, którym nie jest ono w stanie sprostać.

- c. **Przemoc seksualna** – to angażowanie dziecka w aktywność seksualną przez osobę dorosłą. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie dziecka, współżycie z dzieckiem) oraz zachowania bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie dziecku materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm). Przemoc ta może być jednorazowym incydem lub powtarzać się przez dłuższy czas.
 - d. **Zaniedbywanie** – to niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych dziecka przez rodzica lub opiekuna prawnego, nie zapewnienie mu bezpieczeństwa, odpowiedniego jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, brak nadzoru w czasie wolnym oraz odpowiedniej opieki podczas wypełniania obowiązku szkolnego.
 - e. **Cyberprzemoc**- to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Jej celem jest zawsze wyrządzenie krzywdy drugiej osobie. Podstawowe formy zjawiska cyberprzemocy to: nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli.
9. **Osoba odpowiedzialna za Politykę Ochrony Dzieci** - wyznaczony przez dyrektora specjalista (pedagog lub psycholog), sprawujący nadzór nad realizacją Polityki Ochrony Dzieci w szkole.
10. **Osoba odpowiedzialna za Internet** to wyznaczony przez dyrektora szkoły pracownik, sprawujący nadzór nad korzystaniem z Internetu przez dzieci na terenie instytucji oraz nad bezpieczeństwem dzieci w Internecie.
11. **Danymi osobowymi** dziecka jest każda informacja umożliwiająca identyfikację dziecka.
12. **Zespół Interwencyjny** – to zespół powołany przez Dyrektora szkoły. W skład Zespołu wchodzi Dyrektor oraz osoby odpowiedzialne za Politykę Ochrony Dzieci.
13. **Zespół Interdyscyplinarny** - to zespół powoływany przez władze samorządowe w ramach realizowania przedsięwzięć na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

3. Udostępnianie standardów ochrony małoletnich w Samorządowych Liceum Ogólnokształcącym im. R. Traugutta w Zgierzu.

W szkole opracowane zostały dwie wersje dokumentu Standardów ochrony małoletnich:

- wersja „zupełna”, inaczej kompletna, w którą wgląd mają: pracownicy, rodzice/opiekunowie prawni małoletnich, zewnętrzne podmioty uprawnione do kontroli,

- wersja „skrócona” – przeznaczona dla małoletnich.– Obydwie wersje umieszczone są na stronie internetowej szkoły. Ponadto: wersja „zupełna” jest dostępna: w pokoju nauczycielskim, sekretariacie szkoły, w gabinetach pedagoga

i psychologa, wersja „skrótowa”, przeznaczona dla uczniów jest umieszczona w gabinetach pedagoga, psychologa oraz w bibliotece szkolnej

Rozdział II

1. Standardy Ochrony Małoletnich obowiązujące w Samorządowym Liceum Ogólnokształcącym im. R. Traugutta w Zgierzu.

Standard 1.

Samorządowe Liceum Ogólnokształcące im. R. Traugutta zwana dalej Szkołą ustanowiła i wprowadziła w życie Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem i zapewnienia im bezpieczeństwa.

1. Szkoła ustanowiła **politykę ochrony dzieci**, w której zostały zapisane zasady mające zapewnić dzieciom ochronę przed krzywdzeniem.
2. Polityka i zasady ochrony dzieci i młodzieży **obowiązują wszystkich** członków personelu szkoły.
3. Polityka ochrony dzieci obejmuje następujące zagadnienia:
 - I. **zasady zapewniające bezpieczne relacje** między dziećmi a personelem, w szczególności zachowania niedozwolone wobec dzieci i młodzieży;
 - II. **procedury interwencji**, które określają, jakie działania należy podjąć, jeśli pojawią się sygnały wskazujące na krzywdzenie dziecka lub na zagrożenie jego bezpieczeństwa ze strony osób obcych, członków rodziny lub personelu szkoły;
 - III. **procedury i osoby odpowiedzialne do składania zawiadomień** o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego oraz zawiadamiania sądu opiekuńczego;
 - IV. **zasady ustalania planu wsparcia** małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia,
 - V. **zasady korzystania** z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu,
 - VI. **procedury** ochrony dzieci przed szkodliwymi treściami oraz utrwalonymi w innej formie wraz z wyznaczeniem **osób odpowiedzialnych za bezpieczeństwo sieci komputerowej** w placówce.
4. Dyrekcja szkoły wyznaczyła **osoby odpowiedzialne za monitorowanie realizacji Standardów ochrony małoletnich, w tym Polityki ochrony dzieci.**

Wskaźniki realizacji standardu:

1. *W szkole jest ustanowiony dokument Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem.*
2. *Dokument został opracowany, zgodnie ze znowelizowaną ustawą z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz.U. z 2023 r. poz. 1606).*
3. *Zapoznano z nim personel szkoły, uczniów oraz ich rodziców/opiekunów prawnych.*
4. *Informacje o treści dokumentu upowszechniane są również wśród rodziców małoletnich w trakcie konsultacji indywidualnych, zebrań z rodzicami oraz w trakcie szkoleń organizowanych i prowadzonych dla rodziców w szkole.*
5. *Informacje istotne dla małoletnich zawarte w dokumencie upowszechniane są w trakcie lekcji wychowawczych, konsultacji indywidualnych, na godzinach dostępności, w trakcie realizowanych programów i warsztatów o charakterze edukacyjnym.*

Standard 2.

Szkoła monitoruje swoich pracowników w celu zapobiegania krzywdzeniu dzieci

1. W zasadach rekrutacji i zatrudniania pracowników w szkole przewidziany jest obowiązek składania przez pracownika **oświadczenia** o niekaralności za przestępstwa seksualne (rozd. XXV k.k.) oraz przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego.
2. W przypadkach podejrzeń zagrożenia bezpieczeństwa lub krzywdzenia dziecka ze strony pracowników szkoły zawsze podejmowane są działania określone w Polityce ochrony dzieci przed krzywdzeniem.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. *Oświadczenie Dyrektora o zweryfikowaniu wszystkich pracowników szkoły w Krajowym Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym oraz w Krajowym Rejestrze Karnym i rejestrów karalności państw trzecich w zakresie określonych przestępstw (lub odpowiadających im czynów zabronionych w przepisach prawa obcego) lub w przypadkach prawem wskazanych oświadczenia o niekaralności pracowników szkoły*
2. *Pracownicy szkoły są świadomi swoich praw oraz odpowiedzialności prawnej ciążącej na nich za nieprzebranie standardów ochrony małoletnich.*
3. *W szkole prowadzona jest systematyczna edukacja wszystkich pracowników związana z problematyką ochrony małoletnich przed krzywdzeniem, a w szczególności w zakresie: a) rozpoznawania symptomów krzywdzenia małoletnich, b) procedur interwencji w przypadku krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia, a także posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego, c) dokumentowania podejmowanych działań związanych z ochroną małoletnich, d) znajomości praw małoletniego, praw człowieka, e) znajomości zasad bezpiecznego przetwarzania udostępnionych danych osobowych, f) odpowiedzialności prawnej za zdrowie i życie powierzonych opiece małoletnich, g) procedury „Niebieska Karta”, h) bezpieczeństwa relacji całego personelu z małoletnimi (w tym wiedzy o zachowaniach pożądanych i niedozwolonych w kontaktach z małoletnimi).*
4. *W szkole prowadzi się systematyczną diagnozę czynników ryzyka i czynników chroniących poczucie bezpieczeństwa małoletnich, a w szczególności w obszarach: a) relacji między personelem szkoły a małoletnimi, b) poczucia bezpieczeństwa psychofizycznego małoletnich, c) środowiska wsparcia udzielanego małoletnim (np. bezpieczeństwo emocjonalne na zajęciach, poszanowanie odmienności, równość i sprawiedliwość w przestrzeganiu ustalonych zasad, podmiotowe traktowanie małoletnich).*

Standard 3.

Szkoła zapewnia swoim pracownikom edukację w zakresie ochrony dzieci przed krzywdzeniem i pomocy dzieciom w sytuacjach zagrożenia.

1. Rozpoczynając pracę w szkole, wszyscy członkowie personelu zapoznają się, co potwierdzają podpisem, z **obowiązującą w placówce polityką ochrony dzieci** przed krzywdzeniem oraz pozostałymi procedurami w ramach Standardów.
2. Wszyscy członkowie personelu szkoły są przeszkoleni w zakresie **rozpoznawania symptomów krzywdzenia dzieci i właściwego reagowania** na nie. O formie szkolenia decyduje szkoła (e-learning, szkolenie wewnętrzne, szkolenie zewnętrzne).
3. Specjaliści i nauczyciele zatrudnieni w szkole mają wiedzę w zakresie **metod i narzędzi edukacji dzieci** na temat ochrony dzieci przed przemocą, w tym przed zagrożeniami w Internecie.
4. Specjaliści i nauczyciele zatrudnieni w szkole mają wiedzę w zakresie **metod i narzędzi edukacji rodziców** na temat:
 - a. wychowania dzieci bez przemocy,
 - b. ochrony dzieci przed przemocą i wykorzystywaniem,
 - c. ochrony dzieci przed zagrożeniami w Internecie.

Przekazują tę wiedzę rodzicom podczas zebrań z rodzicami, konsultacji oraz drogą elektroniczną przez dziennik.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. *Wszyscy pracownicy zostali przeszkoleni i posiadają niezbędną wiedzę w zakresie rozpoznawania symptomów krzywdzenia dzieci, reagowania na nie. Znają i stosują Standardy ochrony małoletnich obowiązujące w szkole.*

2. *Specjaliści i nauczyciele znają metody i narzędzia edukacji dzieci, dysponują scenariuszami zajęć, materiałami edukacyjnymi dla dzieci.*
3. *Wychowawcy, specjaliści i nauczyciele znają metody i narzędzia edukacji rodziców w zakresie wychowania dzieci bez przemocy, ochrony dzieci przed przemocą i wykorzystywaniem oraz ochrony dzieci przed zagrożeniami w Internecie. Dysponują scenariuszami zajęć, materiałami edukacyjnymi dla rodziców.*
4. *Rodzicom została przekazana wiedza w zakresie ochrony dzieci przed przemocą, przed zagrożeniami w Internecie.*
5. *Rodzice znają Standardy ochrony małoletnich obowiązujące w szkole.*

Standard 4

Szkola oferuje uczniom edukację w zakresie praw dziecka oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem

1. W szkole organizowane są **zajęcia edukacyjne dla dzieci** w zakresie: praw dziecka oraz ochrony przed przemocą, w tym w Internecie.
2. W szkole dostępne są **materiały edukacyjne dla dzieci** w zakresie: praw dziecka oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą, w tym w Internecie.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. *W każdej klasie zostały przeprowadzone zajęcia na temat ochrony przed przemocą i wykorzystywaniem, unikania zagrożeń w Internecie - w wymiarze co najmniej godziny lekcyjnej.*
2. *W szkole, w miejscach dostępnych dla dzieci wywieszono informacje na temat praw dziecka, zasad ochrony przed przemocą i wykorzystywaniem, zasad bezpieczeństwa w Internecie.*
3. *Specjaliści dysponują materiałami edukacyjnymi dla dzieci (ulotki, broszury, książki, bezpieczne strony internetowe). Nauczyciele i dzieci są poinformowani o dostępności tych materiałów.*
4. *Dzieci znają Standardy ochrony małoletnich (treści ich dotyczące).*

Standard 5.

Szkola zapewnia dostępność do informacji na temat możliwości uzyskania pomocy w sytuacjach krzywdzenia dziecka lub zagrożenia dziecka przemocą czy wykorzystywaniem.

1. Pracownicy szkoły i rodzice mają **łatwy dostęp do danych kontaktowych placówek i instytucji zajmujących się ochroną dzieci** i zapewniających pomoc i opiekę w nagłych wypadkach.
2. Dzieci otrzymują informacje do kogo i gdzie mogą się zwrócić o pomoc i radę w wypadku krzywdzenia, wykorzystywania. W szczególności powszechnie dostępna jest informacja o **anonimowych telefonach zaufania dla dzieci**.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. *Dostępność informacji na temat możliwości uzyskania pomocy w sytuacjach kryzysowych w pokoju nauczycielskim, w gabinecie specjalistów, oraz na stronie internetowej szkoły.*
2. *W szkole, w miejscach dostępnych dla dzieci wywieszono informacje na temat numerów bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży oraz informacje, jak szukać pomocy w przypadku krzywdzenia.*

Standard 6.

Szkola monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi zasadami ochrony dzieci.

1. Przyjęte standardy i polityka ochrony dzieci przed przemocą są monitorowane i **weryfikowane (oceniane)** - przynajmniej raz na rok.
2. Wyznaczone są osoby odpowiedzialne za monitoring i weryfikację standardów w placówce.
3. W ramach monitoringu standardów i polityki ochrony dzieci przed przemocą osoby odpowiedzialne w szkole **konsultują się z dziećmi i z ich rodzicami/opiekunami**.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. Co roku opracowane jest sprawozdanie z oceny realizacji standardów ochrony małoletnich w szkole.
2. Harmonogram realizacji działań służących wdrożeniu i stosowaniu standardów ochrony małoletnich.

WSKAŹNIKI DO OCENY WDROŻENIA I STOSOWANIA STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNIICH

L.p.	WSKAŹNIK	DATA WYKONANIA Dokument potwierdzający	OSOBA ODPOWIEDZIALNA
1.	Opracowanie Standardów Ochrony małoletnich i ich przyjęcie na radzie pedagogicznej.	styczeń 2024	Dyrektor, specjaliści, nauczyciele
2.	Wszyscy pracownicy zostali przeszkoleni i posiadają niezbędną wiedzę w zakresie rozpoznawania symptomów krzywdzenia dzieci, reagowania na nie. Znają Standardy ochrony małoletnich obowiązujące w placówce -potwierdzenie podpisem.	24 styczeń 2024	Dyrektor, wicedyrektor
3.	Rodzicom została przekazana wiedza w zakresie ochrony dzieci przed przemocą, przed zagrożeniami w Internecie.	Luty 2024	Dyrektor, wychowawcy, nauczyciele informatyki
4.	Rodzice znają Standardy ochrony małoletnich obowiązujące w placówce.	Luty 2024	Wychowawcy
5.	Dzieci znają Standardy ochrony małoletnich (treści ich dotyczące).	Luty 2024	Wychowawcy klas
6.	W każdej klasie zostały przeprowadzone takie zajęcia nt.(1) ochrony przed przemocą i wykorzystywaniem. (2) unikania zagrożeń w Internecie - w wymiarze co najmniej godziny lekcyjnej.	Luty 2024	Wychowawcy klas, specjaliści, nauczyciele informatyki
7.	W placówce, w miejscach dostępnych dla dzieci wywieszane są informacje nt. (1) praw dziecka, (2) zasad ochrony przed przemocą i wykorzystywaniem, (3) zasad bezpieczeństwa w Internecie.	grudzień 2023	Specjaliści, wychowawcy
8.	W placówce, w miejscach dostępnych dla dzieci wywieszane są (1) informacje nt. numerów bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży, (2) informacje, jak szukać pomocy w przypadku krzywdzenia.	grudzień 2023	Specjaliści, nauczyciele informatyki
9.	Zapewniony jest dostęp do danych kontaktowych placówek i instytucji zajmujących się ochroną dzieci w pokoju nauczycielskim, w gabinetach specjalistów oraz na stronie internetowej placówki.	Styczeń/luty 2024	Specjaliści, nauczyciele informatyki
10.	Złożone przez nowych pracowników oświadczenia o niekaralności za przestępstwa seksualne (rozd. XXV k.k.) oraz przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego.	Data podpisania umów	Dyrektor, wicedyrektor

Rozdział III.

1. Zasady ochrony małoletnich przed krzywdzeniem obowiązujące w Samorządowym Liceum Ogólnokształcącym im. R.Traugutta.

1.1 Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci

§ 1.

1. Pracownicy szkoły posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci.
2. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka wychowawca podejmuje rozmowę z rodzicami, w obecności pedagoga lub psychologa, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia w szkole i poza nią, motywując ich do szukania dla siebie pomocy.
3. Wychowawca monitoruje sytuację i dobrostan dziecka.
4. Pracownicy znają i stosują zasady bezpiecznych relacji personel–dziecko ustalone w szkole – *załącznik nr 1*.
5. Rekrutacja pracowników szkoły odbywa się zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji personelu – *załącznik nr 2*.

1.2 Zasady ochrony danych osobowych dziecka.

§ 2.

1. Dane osobowe dziecka podlegają ochronie na zasadach określonych w ustawie o ochronie danych osobowych z dnia 29 sierpnia 1997 roku (tekst jednolity Dz.U.2002 nr 101 poz.926).
2. Szkoła posiada *Politykę bezpieczeństwa Przetwarzania Danych Osobowych w Szkole* oraz *Instrukcję Zarządzającą Systemem Informatycznym Służącym do Przetwarzania Danych Osobowych*, które regulują sposób zabezpieczenia, warunki udostępniania i przetwarzania danych osobowych dziecka.
3. Pracownik szkoły ma obowiązek zachowania tajemnicy danych osobowych, które przetwarza oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przez nieuprawnionym dostępem.
4. Dane osobowe dziecka są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów.

5. Dyrektor szkoły lub osoba przez niego wyznaczona kontaktuje się w sprawach dzieci z mediami.

6. Pracownik szkoły bez wyraźnej zgody dyrektora szkoły oraz opiekuna dziecka nie udostępnia przedstawicielom mediów informacji o dziecku ani o jego opiekunie.

7. Pracownik szkoły nie kontaktuje przedstawicieli mediów z dzieckiem ani jego opiekunami.

8. Pracownik szkoły nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie dziecka lub jego opiekuna. Zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy pracownik szkoły jest przeświadczony, iż jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalana.

9. W celu realizacji materiału medialnego można udostępnić mediom wybrane pomieszczenia instytucji. Decyzje w sprawie udostępnienia pomieszczenia podejmuje dyrektor.

10. Dyrektor poleca pracownikom szkoły przygotować wybrane pomieszczenia szkoły w celu realizacji materiału medialnego w taki sposób, by uniemożliwić filmowanie przebywających na terenie szkoły dzieci.

1.3 Zasady ochrony wizerunku dziecka.

§. 3.

1. Pracownicy szkoły uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewniają ochronę wizerunku dziecka.

2. Pracownikowi szkoły nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu) na terenie instytucji bez zgody dyrektora szkoły i pisemnej zgody opiekuna dziecka.

3. Jeżeli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, wyjazd zorganizowany, wycieczka, krajobraz, szkolna impreza, zgoda opiekunów na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana.

4. Upublicznienie przez pracownika szkoły wizerunku dziecka utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-video) wymaga pisemnej zgody opiekuna dziecka.

1.4 Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między rówieśnikami

§. 4.

1. Uczniowie powinni czuć się w środowisku klasowym/szkolnym dobrze i bezpiecznie, aby nic im nie przeszkadzało w wypełnianiu przydzielonych zadań i podejmowaniu aktywności na rzecz własnego rozwoju.
2. Uczniowie powinni akceptować odmienność i indywidualność każdego oraz uszanować inne zainteresowania, mieć poczucie obowiązku spieszenia z pomocą tym, którzy sobie radzą gorzej niż oni sami.
3. Uczniowie są obowiązani do wzajemnego szacunku i pomocy, także w sytuacjach trudnych.
4. **Przemoc w Szkole nie jest akceptowalna, ponieważ:**
 - 1) **narusza podstawowe prawa dziecka: do godności osobistej, życia w poczuciu bezpieczeństwa;**
 - 2) **wywiera negatywny wpływ na dziecko poszkodowane i może powodować obniżenie poczucia własnej wartości, spadek motywacji do nauki, depresję, choroby somatyczne, alienację społeczną;**
 - 3) **wywiera negatywny wpływ na sprawców poprzez utrwalanie nieodpowiednich zachowań wobec rówieśników, demoralizację, przyczynianie się w przyszłości do problemów z prawem, depresji i myśli samobójczych;**
 - 4) **znieczulenie i zubożenie na krzywdę;**
 - 5) **ma tendencję do eskalowania, zwykle sama się nie kończy i wymaga interwencji osób dorosłych;**
 - 6) **wpływa negatywnie na klimat klasy i Szkoły.**
5. **Zabronione jest dręczenie lub prześladowanie szkolne**, tj. przemoc psychiczna (np. obrażanie, wyśmiewanie, plotkowanie, wykluczanie, odtrącanie), werbalna, relacyjna, materialna, cyfrowa (cyberbullying), seksualna, fizyczna, wymuszanie. O zjawisku tym mowa jest wówczas, gdy proces stosowania przemocy jest długotrwały, ma charakter grupowy – ofiary, agresorzy i świadkowie są w tę przemoc wplątani, występuje dysproporcja między sprawcą/sprawcami a ofiarą, utrzymuje się atmosfera zastraszenia w grupie.
6. **Zachowania niedozwolone:**
 - 1) **w relacjach rówieśniczych zabroniona jest agresja słowna**, tj.: ubliżanie, dokuczanie, zastraszanie, wyśmiewanie, grożenie, obrzucanie wyzwiskami, uszczypliwości, kpiny, ośmieszanie;
 - 2) **zabroniona jest agresja fizyczna**, podczas której dochodzi do kontaktu fizycznego pod postacią popychania, bicia, kopania, plucia, zadawania ran, podcinania, kradzieży pieniędzy lub przedmiotów, zamykania, niszczenia własności, zabierania rzeczy lub pieniędzy przy użyciu siły lub groźby jej użycia. Formą przemocy bez użycia słów i kontaktu fizycznego są także wrogie gesty, miny, izolowanie, manipulowanie związkami, które są również zabronione;
 - 3) **zabroniona jest także cyberprzemoc** (przemoc cyfrowa), tj. przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych (przede wszystkim Internetu i telefonii komórkowej), nękanie, straszenie, szantażowanie z wykorzystaniem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, **filmów w sieci oraz podszywanie się pod kogoś wbrew jego woli;**
 - 4) **zabronione jest noszenie i używanie niebezpiecznych narzędzi.**

1.5 Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internet oraz procedury ochrony przed szkodliwymi treściami w Internecie oraz utrwalonymi w innej formie.

§ 5.

1. Dopuszcza się używanie telefonów/urządzeń multimedialnych z dostępem do internetu w szkole i na zajęciach edukacyjnych, jeżeli wymaga tego tok zajęć lub program nauczania, za zgodą prowadzącego zajęcia
2. Dostęp do internetu dla ucznia na terenie placówki możliwy jest: na przeznaczonych do tego komputerach, znajdujących się na terenie szkoły (bez nadzoru członka personelu), pod nadzorem członka personelu na zajęciach edukacyjnych, za pomocą wifii, po podaniu hasła.
3. Dozwolone jest użycie także telefonu komórkowego na zajęciach edukacyjnych w celu ratowania życia lub zdrowia.
4. Na zajęciach lekcyjnych uczeń zobowiązany jest do wyłączenia/wyciszenia i schowania telefonu komórkowego.
5. Nagrywanie dźwięku, obrazu oraz fotografowanie za pomocą telefonu lub innych urządzeń elektronicznych bez zgody jest zabronione.
6. Osoba odpowiedzialna za internet przeprowadza z uczniami cykliczne szkolenia dotyczące bezpiecznego korzystania z internetu.

§ 6.

1. Szkoła zapewniając uczniom dostęp do Internetu, jest zobowiązana podejmować działania zabezpieczające uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, w szczególności zainstalować i aktualizować oprogramowanie zabezpieczające.
2. Na terenie szkoły, podczas zajęć dostęp dziecka do Internetu możliwy jest pod nadzorem:
 - a. nauczyciela podczas lekcji z zajęć komputerowych, zajęć pozalekcyjnych,
 - b. nauczyciela bibliotekarza na przeznaczonych do tego komputerach znajdujących w bibliotece szkolnej.
3. Pracownik szkoły czuwa nad bezpieczeństwem swobodnego korzystania z Internetu przez uczniów podczas zajęć.
4. O bezpieczeństwie korzystania z Internetu mówi regulamin pracowni informatycznej.
5. Szkoła zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu.

§ 7.

1. Osoba odpowiedzialna za Internet zapewnia, by na wszystkich komputerach z dostępem do Internetu na terenie szkoły było zainstalowane i aktualizowane:
 - a. oprogramowanie filtrujące treści internetowe,
 - b. oprogramowanie monitorujące korzystanie przez dzieci z Internetu,

- c. oprogramowanie antywirusowe,
 - d. oprogramowanie antyspamowe,
 - e. firewall.
2. Wymienione w pkt. 1. niniejszego paragrafu oprogramowanie jest aktualizowane automatycznie. Wyznaczony pracownik szkoły przynajmniej raz na miesiąc sprawdza, czy na komputerach z dostępem do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści.
 3. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik ustala kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzania.
 4. Informacje o dziecku, które korzystało z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik szkoły przekazuje Dyrektorowi.
 5. Dyrektor z pedagogiem przeprowadza z dzieckiem, o którym mowa w punktach poprzedzających, rozmowę na temat bezpieczeństwa w Internecie.
 6. Jeżeli w wyniku rozmowy pedagog, psycholog, wychowawca uzyska informacje, że dziecko jest krzywdzone, podejmuje działania opisane w § 1 i 9 niniejszej polityki.

1.6 Szczegółowe zasady udostępniania personelowi, małoletnim i ich opiekunom Polityki do jej zaznajomienia i stosowania

§ 8.

1. Wszelkie dokumenty/procedury/polityki związane z wprowadzeniem Standardów Ochrony Małoletnich są udostępniane personelowi, małoletnim i ich opiekunom na żądanie.
2. Dokumenty te można również znaleźć na stronie internetowej szkoły, sekretariacie szkoły, pokoju nauczycielskim i gabinetach pedagoga i psychologa.
3. Każdy pracownik ma obowiązek zapoznać się z ww. dokumentacją po zawarciu umowy o pracę i złożyć stosowne oświadczenie – **załącznik nr 9**.
4. Rodzice/opiekunowie małoletnich zapoznawani są z ww. dokumentami każdorazowo na początku roku szkolnego.

Rozdział VI

1. Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka

§ 9.

1. W przypadku uzyskania informacji, że dziecko jest krzywdzone lub gdy dziecko ujawnia problem, bądź pracownik podejrzewa lub zgłasza osoba z poza placówki, pracownik ma obowiązek przekazania uzyskanej informacji dyrektorowi szkoły, wychowawcy klasy lub pedagogowi, psychologowi, a następnie sporządzić notatkę ze zdarzenia.
2. W skomplikowanych przypadkach Dyrektor szkoły powołuje Zespół interwencyjny, w skład którego wchodzi: osoby odpowiedzialne za Politykę

Ochrony Dzieci, dyrektor, pedagog, psycholog, nauczyciele uczący dziecko, pracownicy mający wiedzę o krzywdzeniu dziecka.

1.1. Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka na terenie szkoły przez pracownika szkoły lub inną osobę

§ 10.

1. Każdy pracownik szkoły, który zauważy negatywne zachowania innego pracownika w stosunku do dziecka, ma obowiązek interwencji. Przeprowadza rozmowę ze sprawcą, informuje o zajściu dyrektora szkoły lub pedagoga/psychologa szkoły, wychowawcę, którzy przeprowadzają z dzieckiem i jego rodzicami rozmowę.
2. Każde dziecko, które doświadczy krzywdzenia przez pracownika szkoły ma prawo do poinformowania dyrektora szkoły lub pedagoga/psychologa szkolnego, który sporządza opis sytuacji dziecka w oparciu o przeprowadzony z nim wywiad oraz z innymi osobami, które mają znaczące informacje w tej sprawie.
3. Dyrektor zapewnia dziecku bezpieczeństwo i odseparowuje je od osoby krzywdzącej.
4. Dyrektor szkoły oraz pedagog/psycholog wdrażają działania pomocowe i profilaktyczne i monitorują je.
5. Dyrektor wzywa osobę, którą podejrzewa się o krzywdzenie i informuje ją o podejrzeniu, zgodnie z zasadami:
 - a. przeprowadza rozmowę z pracownikiem, którego zdarzenie dotyczy w obecności członka Zespołu Interwencyjnego,
 - b. z rozmowy sporządzona jest notatka, która zawiera wnioski i postanowienia mające na celu powstrzymanie dalszego krzywdzenia.
6. Dyrektor z pedagogiem lub psychologiem w celu wyjaśnienia prawdziwości faktów, sporządza opis zaistniałej sytuacji oraz plan pomocy dziecku — na podstawie rozmów:
 - a. z dzieckiem (w obecności pedagoga/psychologa i/lub wychowawcy klasy),
 - b. ze zgłaszającym fakt krzywdzenia dziecka,
 - c. rodzicami/opiekunami dziecka,
 - d. z podejrzanym o krzywdzenie.
7. Plan pomocy dziecku musi pozostawać w zgodzie z aktualnie obowiązującymi przepisami i powinien zawierać wskazania dotyczące:
 - a. działań, jakie szkoła podejmuje na rzecz dziecka, w celu zapewnienia mu poczucia bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji – policja, prokuratura,
 - b. zdyscyplinowanie krzywdzącego – forma zależna od tego, kim jest krzywdzący: pracownikiem szkoły, czy opiekunem dziecka uczęszczającego do szkoły:

- w przypadku pracownika pedagogicznego konsekwencje wynikają z przepisów Karty Nauczyciela (art. 6 KN), w przypadku pracownika obsługi z Kodeksu Pracy, do zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa policji włącznie;
 - jeśli krzywdzącym jest opiekun dziecka - zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa włącznie.
- c. wsparcia, jakie szkoła zaoferuje dziecku.
8. Zasady ustalania planu wsparcia małoletniemu po ujawnieniu krzywdzenia – **załącznik nr 3**.
9. Podejmowane działania w ramach interwencji muszą zapewniać dziecku poczucie bezpieczeństwa i poszanowania jego godności.
10. Z przebiegu interwencji sporządza się Kartę Interwencji – **załącznik nr 4**.

1.2 Procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia/ krzywdzenia dziecka (przemoc fizyczna, psychiczna) przez rodzica, opiekuna lub inną osobę.

§ 11.

1. Pracownik szkoły, który jest świadkiem krzywdzenia przez rodzica/opiekuna lub inną osobę lub ma w tej sprawie podejrzenie, zgłasza zaistniałą sytuację dyrektorowi szkoły oraz sporządza notatkę służbową – wzór notatki służbowej – **załącznik nr 5**.
2. Dyrektor, na podstawie otrzymanych wiadomości, decyduje, czy sytuacja wymaga jeszcze obserwacji i zebrania dodatkowych informacji.
3. Dyrektor zapewnia bezpieczeństwo dziecku i w przypadku krzywdzenia na terenie szkoły odseparowuje je od osoby krzywdzącej.
4. Jeżeli stan dziecka wskazuje na zagrożenie jego zdrowia lub życia, dyrektor szkoły lub pedagog/psycholog wzywa karetkę pogotowia i policję.
5. Dyrektor wzywa osobę, którą podejrzewa się o krzywdzenie i informuje ją o podejrzeniu w obecności pedagoga lub psychologa.
6. Dyrektor z pedagogiem lub psychologiem sporządza opis zaistniałej sytuacji oraz plan pomocy dziecku, na podstawie rozmów:
 - a. z dzieckiem (w obecności pedagoga/psychologa i/lub wychowawcy klasy),
 - b. ze zgłaszającym fakt krzywdzenia dziecka,
 - c. rodzicem nie krzywdzącym – wskazanie na zaistniały problem,
 - d. podejrzanym o krzywdzenie,
 - e. oraz/ lub wypełnionego Kwestionariusza oceny ryzyka występowania przemocy w rodzinie wobec dziecka **załącznik 6**
7. Pedagog/psycholog zawiadamia i wzywa do szkoły rodzica/prawnego opiekuna lub osobę z najbliższej rodziny, która nie jest sprawcą przemocy.

8. Jeżeli z rozmowy i diagnozy wynika, że dziecko jest krzywdzone w środowisku rodzinnym Dyrektor podejmuje decyzję o wdrożeniu procedury „Niebieska Karta” i wyznacza pracownika, który ją przeprowadza.
9. Jeżeli z rozmowy wyraźnie nie wynika, że dziecko jest krzywdzone, a pracownicy szkoły obserwują symptomy krzywdzenia u dziecka, to Dyrektor może złożyć wniosek o wgląd w sytuację rodzinną do Sądu Rejonowego (Wydział Rodzinny i Nieletnich)- *załącznik 7*
10. Po wdrożeniu procedury „Niebieskiej Karty” w ciągu 5 dni, osoba wyznaczona do przeprowadzenia działań niezwłocznie zawiadamia przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego i przekazuje mu sporządzoną dokumentację pokrzywdzonego dziecka.
11. Plan pomocy dziecku powinien zawierać wskazania dotyczące:
 - a. działań, jakie szkoła podejmuje w celu zapewnienia bezpieczeństwa dziecku, w tym zgłoszenie przez Dyrektora podejrzenia krzywdzenia do prokuratury lub policji,
 - b. wypełnienie przez wyznaczonego nauczyciela lub pedagoga formularza „Niebieska Karta – A” z udziałem ucznia i w obecności rodzica, który nie jest sprawcą przemocy lub innej osoby najbliższej,
 - c. przekazanie formularza „Niebieska Karta – B” osobie reprezentującej ucznia, niebędącej sprawcą przemocy;
 - d. przekazanie nie później niż w terminie 5 dni oryginału formularza „Niebieska Karta – A” przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego – kopia pozostaje w dokumentacji szkoły,
 - e. wsparcia, jakie szkoła zaoferuje dziecku – objęcie ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną zgodnie z obowiązującymi przepisami,
 - f. skierowania dziecka do specjalistycznej placówki pomocy dziecku, jeżeli istnieje taka potrzeba.
12. Z przebiegu interwencji sporządza się Kartę Interwencji.
13. Wszyscy pracownicy instytucji i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych posiadają informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

1.3 Procedury interwencji w innych trudnych przypadkach.

§12.

1. W przypadkach bardziej skomplikowanych, w tym dotyczących wykorzystywania seksualnego oraz znęcania się fizycznego i psychicznego o dużym nasileniu, dyrektor powołuje zespół interwencyjny, w skład którego wchodzi: pedagog, psycholog, wychowawca ucznia, dyrekcja placówki, inni pracownicy mający wiedzę o krzywdzeniu dziecka lub o dziecku.

2. Zespół interwencyjny sporządza plan pomocy dziecku, na podstawie opisu sporządzonego przez pedagoga szkolnego lub psychologa oraz innych, uzyskanych przez członków zespołu informacji, zgodnie z przyjętą w szkole Polityką ochrony dziecka.
3. W przypadku, gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie dziecka, powołanie zespołu jest obligatoryjne.
4. Zespół interwencyjny wzywa opiekunów dziecka na spotkanie wyjaśniające, podczas którego może zaproponować opiekunom zdiagnozowanie zgłaszanego podejrzenia w zewnętrznej, bezstronnej instytucji.
5. Ze spotkania sporządza się protokół.

§ 13.

1. Plan pomocy dziecku jest przedstawiany przez pedagoga/psychologa rodzicom/opiekunom z zaleceniem współpracy przy jego realizacji.
2. Wychowawca klasy monitoruje przebieg realizacji planu i jego skutków względem dziecka.
3. Pedagog/psycholog informuje opiekunów o obowiązku szkoły do zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji, w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia i skorelowanej z nim interwencji:
 - a. prokuratura/policja lub sąd rodzinny,
 - b. ośrodek pomocy społecznej,
 - c. przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego w przypadku procedury „Niebieskiej Karty”.
4. Po poinformowaniu rodziców/opiekunów przez pedagoga/psychologa – zgodnie z punktem poprzedzającym – dyrektor składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury/policji lub wnioski o wgląd w sytuację rodziny do sądu rejonowego, wydziału rodzinnego i nieletnich, ośrodka pomocy społecznej lub przesyła formularz „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.
5. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w punkcie poprzedzającym.
6. W przypadku gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie dziecka, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować opiekunów dziecka na piśmie.
7. Z przebiegu interwencji sporządza się kartę interwencji (**załącznik 4**) . Kartę załącza się do teczki dziecka, znajdującej się u pedagoga szkolnego.
8. Wszyscy pracownicy szkoły i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu dziecka lub informację z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

1.4 W przypadku podejrzenia, że zagrożone jest dobro dziecka (np. zaniedbanie psychiczne lub fizyczne, konflikty okolorozwodowe)

§ 14.

1. Pracownik szkoły, który uzyskał informacje na temat podejrzenia zaniedbań wychowawczych bądź problemów socjalnych w rodzinie ucznia, zgłasza problem pedagogowi/psychologowi szkolnemu.
2. Pedagog/psycholog, wychowawca klasy diagnozują sytuację ucznia i sporządzają notatkę.
3. Wychowawca klasy lub pedagog/psycholog kontaktuje się z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia:
 - a. zaprasza rodziców/opiekunów prawnych do szkoły, wskazuje instytucje, w których rodzina może uzyskać bezpłatną pomoc socjalną lub prawną,
4. W razie braku kontaktu z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia pedagog/psycholog poszukuje innych dróg kontaktu z opiekunami dziecka poprzez pracowników MOPS. Pedagog/psycholog zgłasza do MOPS podejrzenie, że dziecko jest zaniedbywane przez rodziców lub opiekunów prawnych.
5. Z każdego spotkania z rodziną ucznia, organizator spotkania sporządza notatkę służbową.
6. Dla dziecka Zespół Interwencyjny sporządza Plan Pomocy Dziecku.
7. Wychowawca klasy i pedagog/psycholog utrzymują stały kontakt z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia, monitorując sytuację rodzinną ucznia.
8. W przypadku niepowodzenia działań, Dyrektor szkoły występuje z wnioskiem do Sądu Rodzinnego i Nieletnich o wgląd w sytuację rodzinną (**załącznik 7**)

1.5. Procedury interwencji w przypadku przemocy rówieśniczej.

§ 15.

1. Szkolna interwencja podejmowana jest w sytuacji występowania agresji i przemocy rówieśniczej na terenie placówki.
2. Interwencja obejmuje etap wewnętrzny, a w uzasadnionych przypadkach również zewnętrzny. Podejmowana procedura prawna zależna jest od wieku dziecka - sprawcy i charakteru popełnionego przez nie czynu.
3. Sytuacje, w których należy podjąć postępowanie, dotyczą:
 - a. zniszczenia, kradzieży i zawłaszczenia mienia prywatnego lub szkolnego (w tym także oszustwa i wyłudzenia),
 - b. naruszenia godności osobistej innych osób (wulgaryzmy, przemoc psychiczna, groźby);
 - c. naruszenia nietykalności cielesnej innych osób: pobicia, bójki, uszkodzenia ciała

- d. cyberprzemocy, która obejmuje wszelkie formy przemocy dokonywane z użyciem technologii informacyjnej i komunikacyjnej, czyli Internetu oraz urządzeń elektronicznych.
4. W przypadku gdy nauczyciel/wychowawca/pracownik szkoły zauważy ucznia, którego zachowanie jest agresywne w stosunku do innych osób, powinien podjąć natychmiastowe działania mające na celu przerwanie, wyeliminowanie tych czynów i kolejno powiadomienie o tym fakcie dyrektora szkoły oraz pedagoga/psychologa.
 5. W razie potrzeby należy niezwłocznie odseparować sprawcę agresywnych zachowań od pokrzywdzonych oraz przekazać go pod opiekę dyrektora, pedagoga, psychologa, wychowawcy lub innej wyznaczonej osobie.
 6. Należy również ustalić ewentualne ofiary agresora oraz świadków agresywnego zachowania.
 7. Dyrektor zapewnia bezpieczeństwo dziecku/dzieciom pokrzywdzonym. Informacje o krzywdzeniu przekazuje wychowawcy i pedagogowi/psychologowi.
 8. W przypadku obrażeń należy poinformować pielęgniarkę szkolną (w przypadku jej braku, za zgodą rodziców, wezwać pogotowie).
 9. Jeśli występuje stan zagrożenia życia, pielęgniarka, pedagog/psycholog lub dyrektor szkoły wzywa natychmiast karetkę pogotowia, nawet bez uzyskania zgody rodziców (opiekunów prawnych).
 10. Wychowawca/dyrektor/pedagog/psycholog winni niezwłocznie wezwać do natychmiastowego stawienia się w szkole rodziców/opiekunów prawnych ucznia agresora.
 11. Pedagog/psycholog i wychowawcy klas przeprowadzają rozmowy z rodzicami obydwu stron oraz ze sprawcą i ofiarą. Z rozmów sporządzona zostaje notatka (**załącznik 5**)
 12. Pracownik szkoły, który podejrzewa, że dziecko doświadcza ze strony innego dziecka przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie, niezwłocznie przekazuje informację Dyrektorowi.
 13. Dyrektor z pedagogiem/psychologiem w celu wyjaśnienia prawdziwości faktów, sporządza opis zaistniałej sytuacji oraz plan pomocy dziecku — na podstawie rozmów:
 - a. z dzieckiem (w obecności psychologa i/lub wychowawcy klasy),
 - b. ze zgłaszającym fakt krzywdzenia dziecka,
 - c. rodzicami dziecka,
 - d. z podejrzanym o krzywdzenie.
 14. Dyrektor informuje rodziców ucznia/uczniów stosujących przemoc o zaistniałej sytuacji oraz o działaniach prawnych podjętych przez szkołę.
 15. Pracownik szkoły, który podejrzewa, że dziecko doświadcza ze strony innego dziecka jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. popychanie, szturchanie), przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze), przekazuje informację pedagogowi lub psychologowi.

16. Pedagog lub psycholog informuje o zaistniałej sytuacji dyrektora i wychowawcę.
17. Wychowawca z pedagogiem lub psychologiem zapewniają bezpieczeństwo dziecku.
18. Wychowawca z pedagogiem lub psychologiem w celu wyjaśnienia prawdziwości faktów, sporządza opis zaistniałej sytuacji oraz plan pomocy dziecku — na podstawie rozmów:
 - a. z dzieckiem (w obecności pedagoga/psychologa, wychowawcy klasy),
 - b. ze zgłaszającym fakt krzywdzenia dziecka,
 - c. rodzicami dziecka,
 - d. z podejrzanym o krzywdzenie.
19. Wychowawca z pedagogiem przeprowadzają rozmowę osobno z rodzicami dziecka krzywdzącego i krzywdzonego.
20. W przypadku, gdy czyn karalny popełniło dziecko, które ukończyło 13 rok życia (wszystkie czyny opisane w kodeksie karnym, które nie mogą być uznane za przestępstwo ze względu na wiek sprawcy, jak również pewna kategoria wykroczeń, wyraźnie wskazanych w Ustawie o postępowaniu w sprawach nieletnich), Dyrektor obligatoryjnie zgłasza sprawę na Policję lub do Sądu Rodzinnego.
21. W przypadku braku przestrzegania ustaleń lub w przypadku podejrzenia, że dziecko – sprawca przebywa w środowisku rodzinnym mającym na niego negatywny wpływ, Dyrektor może wystąpić do Sądu Rodzinnego z wnioskiem o wgląd w sytuację dziecka i rodziny.
22. W przypadku powtarzającej się przemocy pedagog lub psycholog z Dyrektorem szkoły powiadamiają Sąd Rodzinny i Nieletnich, wysyłając wniosek o wgląd w sytuację rodziny (**załącznik 7**)

1.6 Procedura działania w przypadku popełnienia przestępstwa lub innych czynów łamiących normy prawne lub społeczne na terenie szkoły

§ 16.

1. Każda osoba, która dowiedziała się o popełnieniu na terenie szkoły czynu karalnego, wykroczenia lub przestępstwa, o przejawach demoralizacji ucznia lub rażącym łamaniu norm społecznych (wulgarne słowa, gesty, przejawy agresji itp.), ma obowiązek bezzwłocznego poinformowania o tym dyrektora szkoły.
2. Dyrektor lub inna upoważniona przez niego osoba ma obowiązek przyjąć informację o czynie lub zachowaniu opisanym w pkt 1, sporządzić notatkę służbową z rozmowy ze zgłaszającym, zapewnić mu dyskrecję, a w razie potrzeby niezwłocznie wezwać policję lub pogotowie ratunkowe.
3. Dyrektor lub inna upoważniona przez niego osoba ma obowiązek poinformować o czynie lub zachowaniu opisanym w pkt 1 pedagoga/psychologa i wychowawcę

klasy. Pokrzywdzonemu oraz sprawcy należy udzielić pomocy w zakresie wskazanym przez zawiadamiającego.

4. Dyrektor lub upoważniona przez niego osoba niezwłocznie potwierdza wiarygodność zgłoszenia o czynie lub zachowaniu opisanym w pkt 1, przykładowo poprzez wysłuchanie świadków zdarzenia w sposób zapewniający im dyskrecję, sporządzenie notatek, w razie potrzeby zabezpieczając miejsce zdarzenia.
5. W razie potrzeby dyrektor lub inna upoważniona osoba zatrzymuje sprawcę do czasu przybycia policji, natychmiast informując o tym rodziców lub opiekuna prawnego ucznia i jego wychowawcę. Potrzeba zatrzymania może przykładowo wynikać z obawy ucieczki lub zakończenia zajęć szkolnych. Przy zatrzymaniu nie można stosować rozwiązań siłowych.
6. Ze sprawcą przeprowadza się rozmowę wyjaśniającą w obecności innej osoby - wychowawcy, pedagoga/psychologa, innego nauczyciela, sporządzając notatkę, którą podpisuje świadek rozmowy (**załącznik 5**)
7. Szkoła bezzwłocznie zapewnia niezbędną pomoc osobie pokrzywdzonej oraz zapewnia jej izolację od sprawcy.
8. Dyrektor lub upoważniona przez niego osoba przeprowadza rozmowę z pokrzywdzonym w obecności wychowawcy, pedagoga/psychologa, innego nauczyciela, sporządzając notatkę, którą podpisuje świadek rozmowy. Rozmowa powinna zmierzać do uzyskania informacji o zdarzeniu, sprawcy, stopniu pokrzywdzenia. Pokrzywdzonemu zapewnia się dyskrecję i niezwłocznie informuje o zdarzeniu rodziców lub opiekuna prawnego. W przypadku czynu ściganego na wniosek, informuje się ich o takiej możliwości.
9. W przypadku czynu lub zachowania popełnionego na szkodę nauczyciela lub innego pracownika szkoły, rozmowę wyjaśniającą przeprowadza się bez świadków.
10. Niedopuszczalne jest dokonywanie przez pracowników szkoły przeszukania plecaków, teczek, kieszeni żadnej z osób zaangażowanych w zdarzenie oraz niekontrolowane rozpowszechnianie informacji o zdarzeniu.
11. Po przybyciu policji do szkoły, dyrektor lub inna upoważniona osoba przekazuje zebrane informacje o zdarzeniu, uczestnikach i świadkach.
12. Wobec sprawcy zdarzenia szkoła podejmuje środki przewidziane w Statucie, informując o tym rodziców lub opiekunów prawnych sprawcy i pokrzywdzonego.
13. W razie potrzeby dyrektor szkoły lub inna upoważniona przez niego osoba organizuje dla sprawcy lub pokrzywdzonego zespół do pracy nad problemem, który może współpracować z organizacjami specjalistycznymi i rodzicami ucznia.
14. Jeśli zachowanie sprawcy nosi znamiona co najmniej postępującej demoralizacji lub działania opisane w pkt 13 nie przyniosły oczekiwanego rezultatu, a w czasie wyjaśniania zaistnienia zdarzenia szkoła nie zawiadomiła policji lub sądu rodzinnego, natychmiast je zawiadamia.

1.7 Procedura postępowania wobec ucznia przejawiającego agresję

§ 17.

1. Procedurę postępowania nauczyciel może zastosować w stosunku do ucznia, który:
 - a. zagraża życiu bądź zdrowiu własnemu lub innej osoby,
 - b. zagraża bezpieczeństwu powszechnemu,
 - c. poważnie zakłóca bądź uniemożliwia funkcjonowanie szkoły,
 - d. w sposób gwałtowny niszczy lub uszkadza przedmioty znajdujące się w jego otoczeniu.
2. Pracownik szkoły podejmuje działania uniemożliwiające dalszą agresję, autoagresję poprzez odizolowanie ucznia, w miarę możliwości z pomocą innych pracowników szkoły.
3. Podczas stosowania procedury należy wybrać działania najmniej uciążliwe dla ucznia oraz zachować szczególną ostrożność i dbałość o jego i swoje dobro i bezpieczeństwo.
4. W sytuacjach zagrażających życiu i zdrowiu uczniów, pracowników szkoły, dyrektor lub uprawniony przez niego pracownik wzywa pogotowie ratunkowe i powiadamia Policję.
5. Wychowawca/pedagog/psycholog wzywa do szkoły rodziców/opiekunów prawnych ucznia i informuje o zdarzeniu i dalszym postępowaniu wobec ucznia, sporządza notatkę (**załącznik 5**)
6. Wychowawca/pedagog/psycholog informuje rodziców/prawnych opiekunów dziecka o istniejących trudnościach i zapoznaje ich z działaniami, jakie zostaną podjęte w szkole w stosunku do ucznia, jednocześnie zobowiązując rodziców do rzetelnej współpracy w tym zakresie.
7. Po przeanalizowaniu sytuacji wychowawca/pedagog/psycholog szkolny opracowują plan pomocy dziecku. Można zasugerować rodzicom/prawnym opiekunom przeprowadzenie badań psychologicznych lub psychiatrycznych informując o znaczeniu odpowiedniej diagnozy w dalszej edukacji ucznia.
8. W stosunku do ucznia, którego postępowanie nie ulega poprawie mimo podjętych działań wychowawca/pedagog/psycholog szkolny w porozumieniu z dyrektorem szkoły zawiadamia Sąd Rodzinny.

1.8 Procedura postępowania w przypadku uporczywego nieposłuszeństwa ucznia

§ 18.

1. Nauczyciel przeprowadza rozmowę ostrzegawczą z uczniem, nawołującą do zaniechania podejmowanych form zachowania.
2. Nauczyciel/wychowawca zwraca się do innych nauczycieli o przejęcie opieki nad pozostałymi uczniami z klasy, aby podjąć indywidualną interwencję wobec ucznia sprawiającego trudności wychowawcze. W miarę możliwości odizolowuje ucznia od społeczności szkolnej.
3. Powiadamia dyrektora placówki oraz pedagoga lub psychologa, zawiadamia rodziców/opiekunów prawnych o zaistniałej sytuacji oraz powiadamia o konieczności przyjazdu do szkoły.
4. Wychowawca/pedagog/psycholog informuje rodziców/prawnych opiekunów dziecka o istniejących trudnościach i zapoznaje ich z działaniami, jakie zostaną podjęte w szkole w stosunku do ucznia, jednocześnie zobowiązując rodziców do rzetelnej współpracy w tym zakresie, sporządza notatkę (**załącznik 5**)
5. Po przeanalizowaniu sytuacji wychowawca/pedagog/psycholog szkolny opracowują plan pomocy dziecku.

6. W uzasadnionych przypadkach nauczyciel podejmuje decyzję dotyczącą interwencji medycznej lub policyjnej.

1.9 Procedura reagowania na zgłoszenia dotyczące cyberprzemocy

§ 19.

1. Osobą zgłaszającą fakt prześladowania może być poszkodowany uczeń, jego rodzice lub inni uczniowie – świadkowie zdarzenia bądź nauczyciele. Niezależnie od tego, kto zgłasza przypadek cyberprzemocy, procedura interwencyjna powinna obejmować:
 - a. udzielenie wsparcia ofierze przemocy,
 - b. zabezpieczenie dowodów i ustalenie okoliczności zdarzenia,
 - c. wyciągnięcie konsekwencji wobec sprawcy przemocy oraz praca nad zmianą postawy ucznia.
2. Pedagog/psycholog i dyrektor szkoły wspólnie z wychowawcą powinni dokonać analizy zdarzenia i zaplanować dalsze postępowanie.
3. Do zadań szkoły należy ustalenie okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków- należy dokonać oceny, czy dane zdarzenie wyczerpuje znamiona cyberprzemocy.
4. Wszelkie dowody cyberprzemocy powinny zostać zabezpieczone i zarejestrowane. Należy zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy (nazwę użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego itp.) lub adres strony www, na której pojawiły się szkodliwe treści czy profil.
5. Ze względu na potencjalne bardzo negatywne skutki cyberprzemocy dla ofiary, należy dążyć do jak najszybszego przerwania trwania tejże przemocy.
6. Gdy sprawca cyberprzemocy jest znany i jest on uczniem szkoły, pedagog/psycholog szkolny z wychowawcą podejmują dalsze działania.
7. Gdy ustalenie sprawcy nie jest możliwe, należy skontaktować się z dostawcą usługi w celu usunięcia z sieci kompromitujących lub krzywdzących materiałów. W przypadku, gdy zostało złamane prawo, a tożsamości sprawcy nie udało się, ustalić należy bezwzględnie skontaktować się z policją.
8. Pedagog/psycholog jest zobowiązany do sporządzenia notatki służbowej z rozmów ze sprawcą, poszkodowanym, ich rodzicami oraz świadkami zdarzenia (**załącznik 5**). Dokument powinien zawierać datę i miejsce rozmowy, personalia osób biorących w niej udział i opis ustalonego przebiegu wydarzeń.
9. Jeśli zostały zabezpieczone dowody cyberprzemocy, należy je włączyć do dokumentacji pedagogicznej (wydruki, opis itp.).
10. Należy zadbać o bezpieczeństwo świadków zdarzenia, zwłaszcza, jeśli byli oni osobami ujawniającymi cyberprzemoc. W trakcie rozmowy ze świadkami należy okazać zrozumienie i empatię dla ich uczuć, czy też obawy przed przypięciem łatki „donosiciela”, strachu przed staniem się kolejną ofiarą sprawcy, itp.
11. Samo wystąpienie zjawiska cyberprzemocy nie jest jednoznaczne z koniecznością zaangażowania Policji czy sądu rodzinnego – działania pracowników Szkoły

powinny umożliwiać rozwiązanie sytuacji problemowej na poziomie pracy wychowawczej.

12. Szkoła informuje odpowiednie służby (np. Policję), gdy wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze (rozmowa z rodzicami, zastosowanie konsekwencji określonych w statucie Szkoły, interwencja pedagogiczno-psychologiczna), a ich zastosowanie nie przynosi pożądanych rezultatów (np. nie ma zmian postawy ucznia).
13. O sytuacjach, w których zostało naruszone prawo (groźba karalna – art. 190 kk, uporczywe nękanie, podszywanie się – art. 190a kk, zmuszanie do określonego działania – art. 191 kk, naruszenie intymności seksualnej, utrwalenie wizerunku nagiej osoby bez jej zgody – art. 191a kk, zniesławienie – art. 212 kk, zniewaga – art. 216 kk), niezwłocznie powiadamiana jest Policja. Zgłoszenia naruszenia prawa dokonuje dyrektor Szkoły.

1.9.1. Działania wobec sprawcy cyberprzemocy.

§ 20.

- 1) Wychowawca klasy/pedagoga/psychologa przeprowadza rozmowę z uczniem - sprawcą przemocy o jego zachowaniu:
 - a. celem rozmowy jest ustalenie okoliczności zajścia, wspólne zastanowienie się nad jego przyczynami i poszukanie rozwiązania sytuacji konfliktowej;
 - b. sprawca otrzymuje jasny i zdecydowany komunikat o tym, że szkoła nie akceptuje żadnych form przemocy;
 - c. należy omówić z uczniem skutki jego postępowania i poinformować o konsekwencjach.
 - d. sprawca powinien zostać zobowiązany do zaprzestania swojego działania i usunięcia z sieci szkodliwych materiałów;
 - e. jeśli w zdarzeniu brała udział większa grupa uczniów, należy rozmawiać z każdym z nich z osobna, zaczynając od lidera grupy;
 - f. ważnym elementem rozmowy jest też określenie sposobów zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy;
 - g. nie należy konfrontować sprawcy i ofiary cyberprzemocy.
- 2) Powiadomienie rodziców sprawcy i omówienie z nimi zachowania dziecka:
 - a. rodzice sprawcy zostają poinformowani o przebiegu zdarzenia i zapoznani z materiałem dowodowym, a także z decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez szkołę środków dyscyplinarnych wobec ich dziecka,
 - b. objęcie sprawcy opieką psychologiczno-pedagogiczną - praca ze sprawcą powinna zmierzać w kierunku pomocy uczniowi w zrozumieniu konsekwencji swojego

zachowania, zmiany postawy i postępowania ucznia, w tym sposobu korzystania z nowych technologii

- c. w uzasadnionym przypadku, można w toku interwencji (za zgodą rodziców) skierować ucznia do specjalistycznej poradni i zaproponować udział w programie terapeutycznym.
- 3) Gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze, a ich zastosowanie nie przynosi pożądanych rezultatów, Dyrektor powiadamia policję lub zwraca się do Sądu Rodzinnego z wnioskiem o podjęcie odpowiednich środków wynikających z Ustawy o postępowaniu w sprawie nieletnich.

1.9.2. Działania wobec ofiary cyberprzemocy.

§ 21.

- 1) Uczeń będący ofiarą cyberprzemocy zostaje objęty opieką psychologiczno – pedagogiczną.
- 2) Pedagog/psycholog udzielają porad uczniowi będącemu ofiarą cyberprzemocy, jak ma się zachować, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa i nie doprowadzić do eskalacji prześladowania, w tym aby:
 - a. nie utrzymywał kontaktu ze sprawcą, nie odpowiadał na e-maile, telefony itp.,
 - b. nie kasował dowodów: e-maili, SMS-ów, MMS-ów, zdjęć, filmów i przedstawił je osobie dorosłej,
 - c. zastanowił się nad zmianą swoich danych kontaktowych w komunikatorach, zmianą adresu e-mail, itp.,
 - d. jeśli korzysta z komunikatora, by ustawił go tak, żeby nikt spoza listy kontaktów nie mógł się z nim połączyć.
- 3) Szkoła informuje rodziców/opiekunów dziecka będącego ofiarą cyberprzemocy o problemie, udziela im wsparcia i pomocy, przedstawia kroki, jakie zostały podjęte w celu wyjaśnienia zajścia oraz zapewnienia bezpieczeństwa poszkodowanemu uczniowi, a także, jeśli to wskazane, proponują rodzicom i dziecku pomoc specjalisty (psychologa, pedagoga), przekazują informacje o możliwości zgłoszenia sprawy Policji.
- 4) Po zakończeniu interwencji wychowawca klasy monitoruje się sytuację ucznia sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane dalsze działania przemocowe bądź odwetowe ze strony sprawcy.

1.10 Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w Internecie

§ 22.

1. Ujawnienie przypadków doświadczenia przez dziecko szkodliwych treści lub form cyberprzemocy.

Informacja o wykonaniu/otrzymaniu/przesyłaniu/publikowaniu intymnych materiałów lub niewłaściwych treści przez ucznia/uczennicę może dotrzeć do nauczyciela/pedagoga, psychologa z różnych źródeł. Zdarzenie może być zgłoszone przez osobę wysyłającą szkodliwe treści, jej rodziców, osobę, która otrzymała szkodliwy materiał lub inny, niewłaściwy, jej rodziców i świadków.

2. Ustalenie okoliczności zdarzenia.
3. Rozmowa z dzieckiem, które zrobiło, wysłało lub opublikowało swoje intymne zdjęcia/film albo otrzymało od kogoś tego typu materiały lub inne niewłaściwe. Poinformowanie ucznia o możliwych konsekwencjach. Zebranie informacji na temat ewentualnej sytuacji i miejsca udostępnienia.
4. Jeśli materiał nie został nigdzie przesłany, należy zachęcić do usunięcia go z telefonu nie przesyłania lub zaprzestania kontaktu z tą osobą.
5. Gdy materiał został przesłany, należy skontaktować się z odbiorcą w celu jego usunięcia:
 - a. uczeń kontaktuje się z osobą, której to wysłał, wychowawca/pedagog/psycholog zaprasza rodziców ucznia na rozmowę i obliguje ich do usunięcia tego konkretnego materiału.
6. Jeżeli treści są dostępne online, należy jak najszybciej usunąć materiał.
 - 1) Jeśli wiemy, kto zamieścił materiał:
 - a. uczeń kontaktuje się z osobą, której wysłał/od której otrzymał materiał lub
 - b. wychowawca/pedagog/psycholog zaprasza rodziców ucznia na rozmowę i obliguje ich do usunięcia tego konkretnego materiału.
 - 2) Jeśli sprawca jest nieznan:
 - a. należy zgłosić nadużycie do administratora,
 - b. w przypadku naruszenia wizerunku podjąć interwencję prawną.
 - 3) Poinformować o fakcie wychowawcę klasy, pedagoga/psychologa szkolnego i dyrektora.
 - 4) Powiadomić rodziców ucznia/uczennicy o zdarzeniu i zapoznać się, w miarę możliwości, z materiałem dowodowym; podjąć współpracę z rodzicami w celu udzielenia wsparcia dziecku.
 - 5) Zabezpieczyć dostępne dowody i zebrać informacje na temat zagrożenia bezpieczeństwa dziecka, jego formy, częstotliwości i miejsca wystąpienia.
 - 6) Podjąć interwencję prawną. Interwencja prawna przeprowadzona przez szkołę możliwa jest w przypadku naruszenia prawa:
 - a. naruszenie wizerunku – art. 202 kk (publikowanie wizerunku nagiej osoby małoletniej – rozpowszechnienie pornografii z udziałem małoletniego), art.191 a. (utrwalanie i publikowanie wizerunku nagiej osoby lub w trakcie czynności seksualnej).

- 7) Zespół (wychowawca, pedagog, psycholog, informatyka) przygotowuje dokumentację zgłoszenia (opis sytuacji – okoliczności, dowody, osoby biorące udział w zdarzeniu, podjęte działania; ustalenia z poszczególnymi uczniami).
- 8) Wychowawca klasy monitoruje sytuację (upewnić się, czy nie jest potrzebne udzielenie uczniowi/uczniom dalszego wsparcia).
- 9) W celu uzyskania porady dotyczącej możliwości dalszych działań w sytuacji doświadczenia przez dziecko niewłaściwych treści– zabezpieczania dowodów, wskazówek dotyczących bezpośredniej pomocy specjalistycznej, można się kontaktować z Telefonem dla Rodziców i Nauczycieli w sprawie Bezpieczeństwa Dzieci:
 - a. bezpłatny numer telefonu **800 100 100** od poniedziałku do piątku w godz. 12.00-18.00,
 - b. poprzez formularz: „Zadaj nam pytanie” na stronie **<http://800100100.pl/napisz>**
 - c. adres e-mail: **pomoc@800100100.pl**
7. W sytuacji rozpowszechniania materiału sekstingowego lub innego niewłaściwego, jeżeli dochodzi do krzywdzenia, stosuje się procedury reagowania w sytuacji cyberprzemocy.

Rozdział V.

1. Monitoring stosowania Standardów Ochrony małoletnich

§ 23.

5. Dyrektor wyznacza osoby odpowiedzialne za monitorowanie realizacji Standardów ochrony małoletnich.
6. Osoby, o których mowa w punkcie 1, są odpowiedzialne za monitorowanie realizacji Standardów, za reagowanie na sygnały naruszenia Polityki ochrony dzieci oraz za proponowanie zmian w Polityce.
7. Osoby, o których mowa w punkcie 1, przeprowadzają wśród pracowników szkoły, raz na dwa lata ankietę badającą poziom realizacji Standardów oraz dokonują ich oceny. Wzór ankiety stanowi **załącznik nr 8** do Standardów.
8. Pracownicy szkoły mogą proponować zmiany Polityki oraz wskazywać naruszenia Polityki w placówce.
9. Osoby, o których mowa w pkt. 1. sporządzają raport z monitoringu i oceny realizacji Standardów ochrony małoletnich, który następnie przekazują dyrektorowi / radzie pedagogicznej.
10. Dyrektor / rada pedagogiczna wprowadza do Standardów niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom instytucji oraz opiekunom dzieci nowe brzmienie Standardów.

Rozdział VI

1. Przepisy końcowe

§ 24.

1. Zgłoszenia w postaci notatki służbowej o zdarzeniach krzywdzenia dzieci przyjmuje dyrektor szkoły lub pedagog/psycholog.
2. Powyższe zgłoszenia przechowywane są w segregatorze w gabinecie pedagoga/psychologa.
3. Dokumentacja z interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia ucznia (kopia zgłoszenia krzywdzenia dziecka, notatki służbowe, opis zaistniałej sytuacji wraz z notatkami z rozmów, Plan wsparcia małoletniego, Karta Interwencji) przechowywana jest w jego indywidualnej teczce. Teczki przechowywane są w gabinecie pedagoga/psychologa.
4. Standardy ochrony małoletnich wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.
5. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników placówki, uczniów i ich opiekunów, w szczególności poprzez wywieszenie w miejscu ogłoszeń dla pracowników, poprzez umieszczenie ich kopii w bibliotece szkolnej, poprzez zamieszczenie na stronie internetowej oraz wywieszenie w widocznym miejscu w szkole, również w wersji skróconej, przeznaczonej dla uczniów.

*Załącznik nr 1
do Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem przez dorosłych i zapewnienia im
bezpieczeństwa*

ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI PERSONEL - DZIECKO

I. Zasady obowiązujące pracowników szkoły

1. Pracownik szkoły:
 - a. szanuje godność ucznia jako osoby: akceptuje go, uznaje jego prawa, rozwija samodzielność myślenia i refleksyjność oraz pozwala mu wyrażać własne poglądy;
 - b. pamięta, że pierwszymi i głównymi wychowawcami dzieci są rodzice lub opiekunowie prawni, szanuje ich prawa oraz wspomaga w procesie wychowania;
 - c. traktuje indywidualnie każde dziecko, starając się rozumieć jego potrzeby i wspomagać jego możliwości;
 - d. poprzez działania pedagogiczne i własną postawę, wspomaga ucznia w procesie integralnego rozwoju i doskonalenia oraz czyni go współuczestnikiem i współtwórcą tego procesu;
 - e. wychowuje ucznia w duchu odpowiedzialności za własne czyny i ponoszenia konsekwencji dokonanych wyborów;
 - f. uczy zasad kultury osobistej oraz wpływa na kształtowanie postaw prorodzinnych ucznia;
 - g. wychowuje swoich uczniów w duchu współdziałania i współżycia w grupie, ucząc jednocześnie poszanowania zasad szlachetnego współzawodnictwa.
2. Stosunek pracowników do ucznia cechuje: życzliwość, wyrozumiałość i cierpliwość, szacunek, a jednocześnie stanowczość i konsekwencja w stosowaniu ustalonych kryteriów wymagań.
3. Pracowników obowiązuje obiektywizm, sprawiedliwość, bezinteresowność i szacunek w traktowaniu i ocenie każdego ucznia bez względu na okoliczności.
4. Wszelkie działania podejmują w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnątrzszkolnych oraz swoich kompetencji.

II. Pracownicy szkoły zobowiązują się do przestrzegania zasad w następujących obszarach:

1. **Równe traktowanie** - Pracownicy szkoły w równy sposób traktują wszystkich uczniów, a każdy uczeń ma prawo do sprawiedliwej i rzetelnej oceny swojej pracy. Relacja pracownicy szkoły – dziecko charakteryzuje się wzajemnym szacunkiem, kulturą i nastawieniem na współpracę, wzajemną pomoc i zrozumienie.
2. **Komunikacja werbalna** - Nauczyciele wraz z pozostałymi pracownikami szkoły zwracają się do dzieci z poszanowaniem ich godności. Uczniowie nie są etykietowani, a możliwości i ograniczenia uczniów są respektowane. Dzieci innej rasy, wyznania i narodowości traktowane są z szacunkiem. Pracownicy szkoły zwracają się do wszystkich dzieci po imieniu, wyjątkiem jest sprawdzanie listy obecności, kiedy wymieniają nazwisko ucznia.
3. **Kontakt fizyczny** z dzieckiem z inicjatywy nauczyciela przejawiać się może w formie udzielenie wymaganej pomocy uczniowi lub zapewnienia bezpieczeństwa.
4. **Dyscyplinowanie** - dzieci są wdrażane do przyjmowania odpowiedzialności za swoje działania poprzez ponoszenie konsekwencji własnego zachowania. Uczniowie zapoznawani są z konsekwencjami konkretnych działań, Statutem Szkoły, regulaminami. W sytuacji, gdy uczeń łamie zasady i reguły społeczne, nauczyciel podejmuje działania dyscyplinujące, kroki wychowawcze zgodne z zapisami w Statucie szkoły.
5. **Kontakty online** z dzieckiem poza placówką - kontakt przez Internet ma służyć jedynie celom dydaktycznym i opiera się przede wszystkim na poczcie email lub platformach

edukacyjnych, dzięki którym nauczyciele umożliwiają uczniom rozwijanie zainteresowań i zdolności oraz wykonywanie dodatkowych prac dla chętnych.

6. **Wspólna aktywność** – Uczniowie zachęceni są do udziału w proponowanych formach i rodzajach aktywności, są one dostosowane do potrzeb, możliwości uczniów. Ograniczenia uczniów są akceptowane. Zawsze nad uczniami sprawowana jest opieka nauczyciela. Przedstawiciele firm i instytucji mający kontakt z dziećmi (wyjścia edukacyjne, wycieczki) są sprawdzani pod względem wiarygodności przez nauczycieli – organizatorów wyjść.

W sytuacjach nagłych rodzice odbierają uczniów ze szkoły, potwierdzając to podpisem w dokumencie w sekretariacie szkolnym.

III. Komunikacja z dziećmi

1. W komunikacji z dziećmi należy zachować cierpliwość i szacunek.
2. Należy słuchać uważnie uczniów i udzielać im odpowiedzi adekwatnych odpowiedzi.
3. Nie wolno zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać dziecka. Nie wolno krzyczeć na dziecko w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa dziecka lub innych dzieci.
4. Nie wolno ujawniać informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
5. Podejmując decyzje dotyczące dziecka, należy je o tym poinformować.
6. Należy szanować prawo dziecka do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępianie od zasady poufności, aby chronić dziecko, należy mu to jak najszybciej wyjaśnić.
7. Jeśli pojawi się konieczność porozmawiania z dzieckiem na osobności, należy zostawić uchylone drzwi do pomieszczenia i zadbać, aby być w zasięgu wzroku innych. Można też poprosić drugiego pracownika o obecność podczas takiej rozmowy.
8. Nie wolno zachowywać się w obecności dzieci w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag oraz wykorzystywanie wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).

IV. Działania z dziećmi

1. Należy unikać faworyzowania dzieci.
2. Nie wolno utrwać wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków dzieci, jeśli dyrekcja nie została o tym poinformowana, nie wyraziła na to zgody i nie uzyskała zgód rodziców/opiekunów prawnych oraz samych dzieci.
3. Nie wolno przyjmować pieniędzy ani prezentów od dziecka.
4. Nie wolno wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec dziecka lub rodziców/opiekunów dziecka. Nie wolno zachowywać się w sposób mogący sugerować innym istnienie takiej zależności i prowadzący do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych. Nie dotyczy to okazjonalnych podarków związanych ze świętami w roku szkolnym, np. kwiatów, prezentów składkowych czy drobnych upominków.
5. Należy zachować szczególną ostrożność wobec dzieci, które doświadczyły krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że dziecko będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach należy reagować z wyczuciem, ale stanowczo i pomóc dziecku zrozumieć znaczenie osobistych granic.

V. Kontakt fizyczny z dziećmi

1. Każde przemocowe działanie wobec dziecka jest niedopuszczalne.
2. Nie należy w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej dziecka.

VI. Kontakty poza godzinami pracy

1. Kontakt z dziećmi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów edukacyjnych lub wychowawczych.
2. Nie wolno zapraszać dzieci do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy. Obejmuje to także kontakty z dziećmi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).
3. Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z dziećmi i ich rodzicami lub opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy).
4. Jeśli zachodzi konieczność spotkania z dziećmi poza godzinami pracy, należy poinformować o tym dyrekcję, a rodzice/opiekunowie prawni dzieci muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
5. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli dzieci i rodzice/opiekunowie dzieci są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców oraz opiekunów.

2 Bezpieczeństwo online

1. Należy być świadomym cyfrowych zagrożeń i ryzyka wynikającego z rejestrowania prywatnej aktywności w sieci przez aplikacje i algorytmy, ale także własnych działań w internecie. Dotyczy to „lajkowania” określonych stron, korzystania z aplikacji randkowych, na których można spotkać uczniów/uczennice, obserwowania określonych osób/stron w mediach społecznościowych i ustawień prywatności kont.
2. Nie wolno nawiązywać kontaktów prywatnych z uczniami i uczennicami poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych.
3. W trakcie lekcji osobiste urządzenia elektroniczne powinny być wyłączone lub wyciszone, a funkcjonalność bluetooth wyłączona na terenie instytucji.

*Załącznik nr 2
do Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem przez dorosłych i zapewnienia im
bezpieczeństwa
w Samorządowym Liceum Ogólnokształcącym im. R. Traugutta w Zgierzu*

ZASADY BEZPIECZNEJ REKRUTACJI PRACOWNIKÓW W SAMORZĄDOWYM LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM IM. R. TRAUGUTTA W ZGIERZU

1. Przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z edukacją, wypoczynkiem, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi Dyrektor uzyskuje informacje, czy dane tej osoby są zamieszczone w Rejestrze z dostępem ograniczonym lub w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze.

2. Osoba, o której mowa w ust. 1, przedkłada Dyrektorowi informację z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 172 oraz z 2022 r. poz. 2600), lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego oraz przedkłada Oświadczenie o niekaralności i zobowiązaniu do przestrzegania podstawowych zasad ochrony dzieci.
3. Osoba, o której mowa w ust. 1, posiadająca obywatelstwo innego państwa niż Rzeczpospolita Polska, ponadto przedkłada pracodawcy lub innemu organizatorowi informację z rejestru karnego państwa, którego jest obywatelem, uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi.
4. Informacje, o których mowa w ust. 1 i 2, Dyrektor utrwała w formie wydruku i załącza do akt osobowych pracownika albo dokumentacji dotyczącej osoby dopuszczonej do działalności związanej z edukacją, wypoczynkiem, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich lub z opieką nad nimi.
5. Wykonanie obowiązków, o których mowa w ust. 1–4, nie jest wymagane przed dopuszczeniem do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich lub z opieką nad nimi, członka rodziny małoletniego, lub osoby znanej osobiście rodzicowi małoletniego albo przedstawicielowi ustawowemu małoletniego, gdy jest ona wykonywana w stosunku do małoletniego dziecka, którego rodzic albo przedstawiciel ustawowy są dopuszczającymi do działalności.
6. Przez członka rodziny, o którym mowa w ust. 5, należy rozumieć osobę spokrewnioną albo osobę niespokrewnioną, pozostającą w faktycznym związku oraz wspólnie zamieszkującą i gospodarującą.

Załącznik nr 3
do Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem przez dorosłych i zapewnienia im
bezpieczeństwa
w Samorządowym Liceum Ogólnokształcącym im. R. Traugutta w Zgierzu

ZASADY USTALANIA PLANU WSPARCIA MAŁOLETNIEMU PO UJAWNIENIU KRZYWDZENIA

Plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu podejrzenia jego krzywdzenia ustala zespół powołany przez dyrektora, w skład którego wchodzi co najmniej wychowawca ucznia, psycholog i pedagog szkolny.

Gdy sygnały tylko pośrednio wskazują na krzywdzenie dziecka, trzeba je potwierdzić, aby mieć przesłanki do podjęcia interwencji.

Etapy postępowania:

1. Rozpoznanie sygnałów, które mogą wskazywać na krzywdzenie dziecka.
2. Sprawdzanie sygnałów poprzez zbieranie dodatkowych informacji.
3. Analiza zebranych informacji – diagnoza problemu krzywdzenia dziecka.
4. Zaplanowanie i przeprowadzenie interwencji w przypadku potwierdzenia krzywdzenia dziecka.

1. Rozpoznanie sygnałów

- 1) Pracownicy posiadają wiedzę o problemie krzywdzenia dzieci, która pomaga w zauważeniu i prawidłowym rozpoznaniu sygnałów.
- 2) Pracownicy prezentują odpowiednią postawę, odpowiedzialność za powierzone dzieci i gotowość do reagowania w sytuacji zagrożenia ich dobra.

2. Sprawdzanie sygnałów poprzez zbieranie dodatkowych informacji

- 1) W przypadku dostrzeżenia przez szkołę lub przedszkole sygnałów krzywdzenia, należy je zweryfikować, zbierając informacje pochodzące od innych pracowników szkoły oraz zawarte w dokumentacji.
- 2) Pedagog/psycholog:
 - a. zbiera informacje i koordynuje działania zmierzające do pomocy dziecku w szkole,
 - b. monitoruje dokumentację szkolną – istotne są informacje o nieobecnościach dziecka, jego ocenach, adnotacje o zachowaniu,
 - c. współpracuje z innymi instytucjami i osobami, np. kuratorem sądowym, pracownikiem socjalnym, asystentem rodziny, dzielnicowym.
- 3) Nauczyciele wychowania fizycznego, pielęgniarka szkolna – mogą zauważyć ślady pobicia dziecka, niechęć dziecka do rozbierania się, oznaki bólu przy poruszaniu się itp. Przekazują informacje zgodnie z Polityką Ochrony Dzieci.
- 4) Wychowawcy, nauczyciele, inni pracownicy szkoły – mogą zauważyć zaburzone zachowanie dziecka, które może być skutkiem krzywdzenia, niekiedy są świadkami krzywdzących zachowań rodziców wobec dziecka na terenie placówki. Przekazują informacje zgodnie z Polityką Ochrony Dzieci.
- 5) Nawiązanie kontaktu z pracownikami innych służb i instytucji zajmujących się danym dzieckiem i jego rodziną.
- 6) Jeżeli dziecko korzysta z pomocy w placówce wsparcia dziennego (świetlica środowiskowa), nawiązanie kontaktu z pracującymi tam osobami.

3. Potwierdzenie sygnałów z innych źródeł

- 1) W zweryfikowaniu podejrzeń, że dziecko jest krzywdzone, zbiera się informacje pochodzące od różnych osób z jego otoczenia:
 - a. innych dzieci z tej samej rodziny,
 - b. rodziców dziecka,
 - c. innych osób z rodziny,
 - d. osób z dalszego otoczenia (np. sąsiadów, znajomych).
- 2) Jeśli do szkoły lub przedszkola uczęszczają inne dzieci z danej rodziny, należy porozmawiać z ich nauczycielami. Jest bardzo prawdopodobne, że one również są krzywdzone i w jakiś sposób to sygnalizują.
- 3) Przy ocenie prawdziwości sygnałów przyjmujemy zasadę, że jeżeli są one potwierdzone z kilku źródeł, wzrasta prawdopodobieństwo krzywdzenia.

4. Analiza zebranych informacji – diagnoza problemu krzywdzenia dziecka

- 1) Po zebraniu wszystkich dostępnych informacji konieczna jest ich analiza, aby uzyskać obraz sytuacji dziecka, ocenić zagrożenia i możliwości wsparcia dla dziecka. Trzeba znaleźć odpowiedzi na poniższe pytania:
 - a. Czy sygnały wskazujące na krzywdzenie dziecka zostały potwierdzone przez informacje z innych źródeł? Kto jeszcze może mieć informacje o sytuacji dziecka?
 - b. Kto krzywdzi dziecko?
 - c. W jaki sposób?
 - d. Czy doszło do naruszenia prawa? Kodeks karny i ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakładają na instytucje obowiązek zawiadamiania o przestępstwach popełnionych na szkodę dzieci.
 - e. W jakim stopniu zagrożone jest bezpieczeństwo (zdrowie, życie, rozwój) dziecka?
 - f. Kto może być sojusznikiem dziecka w rodzinie?

5. Zaplanowanie i przeprowadzenie interwencji w przypadku potwierdzenia krzywdzenia dziecka

- 1) W rodzinie, która krzywdzi dziecko, działają silne mechanizmy zaprzeczania, co sprawia, że nie widzi ona problemu i odrzuca pomoc. Celem interwencji jest przełamanie mechanizmów obronnych, pokazanie rodzinie prawdy o jej sytuacji i stworzenie warunków do korzystania ze specjalistycznej pomocy.
- 2) Podejmując interwencję, należy brać pod uwagę dynamikę systemu rodzinnego, a także rodzaj problemów, które uszkadzają jej funkcjonowanie. Każde działanie adresowane do jednej z osób w rodzinie może wpłynąć na zmianę w całym systemie, a tym samym na sytuację i bezpieczeństwo dziecka.
- 3) Najskuteczniejsze może być oddziaływanie na cały system (spotkania z wszystkimi członkami rodziny), jednak w przypadku rodzin dotkniętych alkoholizmem, kazirodztwem lub przemocą najczęściej nie jest to możliwe, szczególnie w pierwszej fazie pracy z rodziną. Dlatego konieczne jest oddziaływanie na każdą z osób osobno.
- 4) Z punktu widzenia ochrony i bezpieczeństwa dziecka niezwykle ważne jest znalezienie w rodzinie sojusznika, który będzie ochraniać dziecko „od wewnątrz” w czasie prowadzenia działań interwencyjnych. Użyteczne jest tu dokonanie rozróżnienia pomiędzy rodzicem, który krzywdzi dziecko w sposób aktywny, stosując wobec niego przemoc, a tzw. rodzicem „niekrzywdzącym”, który jest biernym świadkiem przemocy wobec dziecka, a czasami sam także jest ofiarą. Optymalny model interwencji polega na pozyskaniu do współpracy rodzica „niekrzywdzącego” jako sojusznika dziecka, podjęcie razem z nim działań skierowanych na powstrzymanie sprawcy przemocy i jednocześnie objęcie samego dziecka konieczną pomocą z zewnątrz. Model ten dotyczy sytuacji, w której krzywdzenie przybiera charakter przemocy.
- 5) W sytuacji, w której oboje rodzice krzywdzą aktywnie swoje dziecko, trzeba od razu (równoległe z rozmowami interwencyjnymi z rodzicami) podejmować działania prawne – zawiadamiać prokuraturę/policję/wszczęć Procedurę Niebieskiej Karty.
- 6) Planując interwencję, stawiamy sobie pytanie, jakie działania należy podjąć, żeby:
 - a. zapewnić dziecku bezpieczeństwo
 - b. wzbudzić motywację rodziny do rozwiązywania jej problemów i dokonania zmiany.

6. Działania prawne

- 1) Działania interwencyjne mają na celu przygotowanie gruntu do udzielenia rodzinie różnych form pomocy: prawnej, psychologicznej, socjalnej, medycznej.
- 2) Interwencję powinna zainicjować osoba (instytucja), która rozpoznała sygnały krzywdzenia dziecka.
- 3) W poważniejszych przypadkach krzywdzenia dziecka konieczna jest współpraca interdyscyplinarna, w którą powinni być zaangażowani pracownicy różnych instytucji zajmujący się daną rodziną. W takiej sytuacji istotne jest, aby opracować wspólny plan działania oraz zdecydować, kto będzie koordynował i monitorował przebieg interwencji.
- 4) Sama interwencja, szczególnie jeżeli ogranicza się ona do działań prawnych, nie wystarczy, aby rozwiązać problemy rodziny. Konieczna jest pomoc, często długofalowa i monitorowanie zmieniającej się sytuacji w rodzinie.
- 5) Specjaliści przygotowują plan wsparcia dziecka wg określonego wzoru. Przebieg realizacji planu monitoruje wychowawca klasy, specjaliści.

PLAN WSPARCIA UCZNI/DZIECKA (wzór)

1. OPIS SYTUACJI DOMOWEJ, SZKOLNEJ UCZNI/DZIECKA (JEGO FUNKCJONOWANIA W SZKOLE, GRUPIE RÓWIESNICZEJ)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. ROZPOZNANE POTRZEBY PSYCHICZNE, ROZWOJOWE I EDUKACYJNE DZIECKA:

.....
.....
.....
.....
.....

3. FORMY POMOCY PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ

.....
4. CELE WSPRACIA/POMOCY
.....
.....
.....
.....

5. DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE RODZINĘ UCZNIĄ

6. DZIAŁANIA SŁUŻĄCE OSIĄGNIĘCIU CELÓW WSPRACIA/POMOCY

.....
.....
.....
.....
.....
.....

7. OSOBA ODPOWIEDZIALNA ZA WDROŻENIE I MONITOROWANIE REALIZACJI PLANU:

.....

DATA
PLAN:

PODPISY OSÓB SPORZĄDZAJĄCYCH

Załącznik nr 4
do Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem przez dorosłych i zapewnienia im
bezpieczeństwa
w Samorządowym Liceum Ogólnokształcącym im. R. Traugutta w Zgierzu

KARTA INTERWENCJI

Imię i nazwisko dziecka		
Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia		
Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)		
Opis działań podjętych przez pedagoga/psychologa		
Data	Działanie	
Spotkania z opiekunami dziecka		
Data	Opis spotkania	
Forma podjętej interwencji (zakreślić właściwe)		
Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, wnioski o wgląd w sytuację dziecka/rodziny, inny rodzaj interwencji (jaki?)		
Dane dotyczące interwencji	Data	Nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję
Wyniki interwencji: działania organów wymiaru sprawiedliwości, jeśli placówka uzyskała informacje o wynikach/działania placówki/działania rodziców		

*Załącznik nr 5
do Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem przez dorosłych i zapewnienia im
bezpieczeństwa
w Samorządowym Liceum Ogólnokształcącym im. R. Traugutta w Zgierzu*

Zgierz,
data

NOTATKA SŁUŻBOWA

1. W dniu o godz.
miało miejsce zdarzenie (opis sytuacji/zdarzenia, fakty, sprawcy, poszkodowani):

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. W powyższej sytuacji (co zrobiono, kogo powiadomiono, inne działania):

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Świadkiem/ami sytuacji/zdarzenia był/li (wymienić: imię, nazwisko, klasa, itd.):

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Data sporządzenia notatki

.....

Notatkę sporządził/a:

Załącznik nr 7

*do Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem przez dorosłych i zapewnienia im
bezpieczeństwa
w Samorządowym Liceum Ogólnokształcącym im. R. Traugutta w Zgierzu*

Miejscowość, data.....

Sąd Rejonowy w Zgierzu Wydział Rodzinny i Nieletnich
.....

Wnioskodawca: imię i nazwisko, adres osoby zgłaszającej
.....

Uczestnicy postępowania: imiona i nazwiska rodziców, adres zamieszkania
.....

Małoletni : imię, nazwisko dziecka
.....

Wniosek o wgląd w sytuację dziecka

Niniejszym wnoszę o wgląd w sytuację małoletniego
.....
.....

(imię i nazwisko, adres zamieszkania) i wydanie odpowiednich zarządzeń opiekuńczych.

Uzasadnienie:

.....
.....
.....

.....
.....
W związku z powyższym wnoszę o wydanie odpowiednich zarządzeń w celu zabezpieczenia dobra małoletniego.

Podpis składającego wniosek

*Załącznik nr 8
do Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem przez dorosłych i zapewnienia im
bezpieczeństwa
w Samorządowym Liceum Ogólnokształcącym im. R. Traugutta w Zgierzu*

Monitoring standardów – ankieta

PYTANIA	TAK	NIE
1. Czy znasz standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem obowiązujące w placówce, w której pracujesz?		
2. Czy znasz treść Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem?		
3. Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia dzieci?		
4. Czy wiesz, jak reagować na symptomy krzywdzenia dzieci?		
5. Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w Polityce ochrony dzieci przed krzywdzeniem przez innego pracownika?		
Jeśli tak – jakie zasady zostały naruszone? (odpowieź		

opisowa)		
6. Czy znasz metody i narzędzia edukacji dzieci i rodziców w zakresie przeciwdziałania ich krzywdzeniu?		
7. Czy masz dostęp do danych kontaktowych placówek i instytucji zajmujących się pomocą i ochroną dzieci ?		
8. Czy masz jakieś uwagi/poprawki/sugestie dotyczące Standardów ochrony małoletnich? (odpowieź opisowa)		

Załącznik nr 9
do Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem przez dorosłych i zapewnienia im
bezpieczeństwa
w Samorządowym Liceum Ogólnokształcącym im. R. Traugutta w Zgierzu

Oświadczenie pracownika placówki

Ja niżej podpisany(-a) oświadczam, że zapoznałem(-am) się z dokumentacją wchodzącą w skład Polityki Ochrony Małoletnich obowiązującą w Samorządowym Liceum Ogólnokształcącym im. R. Traugutta w Zgierzu i przyjmuję ją do realizacji.

Data

.....

Podpis pracownika